

Samantekt

Umferðaröryggisáætlun Sveitarfélagsins Hornafjarðar 2026–2036

Inngangur

Þetta skjal veitir stutt yfirlit yfir Umferðaröryggisáætlun Sveitarfélagsins Hornafjarðar 2026–2036. Í því eru dregnar saman helstu áskoranir í umferðaröryggi, stefnumið áætlunarinnar og þær megináherslur og tillögur sem lagðar eru fram til að bæta umferðaröryggi á næstu tíu árum.

Umferðaröryggisáætlunin var unnin í samstarfi við EFLU verkfræðistofu í samræmi við leiðbeiningar Samgöngustofu um gerð umferðaröryggisáætlana sveitarfélaga. Hún byggir á greiningu á umferðarslysum, umferðaraðstæðum, samráði við hagsmunaaðila og vettvangsathugunum sem framkvæmdar voru víðs vegar um sveitarfélagið.

Markmið þessarar samantektar er að veita hnitmiðað yfirlit yfir Umferðaröryggisáætlunina. Nánari greiningar, forsendur, aðferðafræði og heildarlisti tillagna eru í fullri Umferðaröryggisáætlun.

1. Helstu áskoranir í umferðaröryggi

Umferðaröryggisáætlunin greinir fjórar megináskoranir í umferðaröryggi á grundvelli greiningar á slysagögnum, umferðaraðstæðum og samráðs við hagsmunaaðila.

Helstu niðurstöður eru:

- **Óvarðir vegfarendur eru stærsta áskorunin í umferðaröryggi innan Hafnar.** Í samráði við íbúa voru óvarðir vegfarendur (43 ábendingar) og hraðakstur (26 ábendingar) algengustu áhyggjuefnin, einkum á svæðinu við Kirkjubraut, Norðurbraut og Vesturbraut, gatnamót Víkurbrautar og Hafnarbrautar og við skólasvæðin.
- **Alvarlegustu umferðarslysini verða á Hringvegi (Route 1).** Þrátt fyrir aukna umferð hefur fjöldi slysatilvika með meiðslum verið tiltölulega stöðugur. Alls voru 51,9% slíkra slysa einökuslys og alvarlegustu slysin urðu á Hringvegi þar sem meiri umferðarhraði leiðir að jafnaði til alvarlegri afleiðinga.
- **Ferðaþjónusta hefur haft veruleg áhrif á umferðaröryggi í sveitarfélaginu.** Umferð hefur aukist verulega á síðasta áratug og 62% þeirra sem slösuðust í umferðarslysum á árunum 2020–2024 voru erlendir ríkisborgarar. Mestu áskoranirnar eru á Hringvegi og á vegum sem liggja að helstu ferðamannastöðum.
- **Margar forgangsáðgerðir eru háðar samstarfi við Vegagerðina.** Verulegur hluti aðgerða í forgangi 1 snýr að Hringvegi og öðrum vegum í umsjón Vegagerðarinnar, sem gerir náið samstarf lykilatriði við framkvæmd áætlunarinnar.

Þessar niðurstöður mynda grunn að stefnumiðum og megináherslum Umferðaröryggisáætlunarinnar sem kynntar eru í næsta kafla.

2. Stefna áætlunarinnar

Umferðaröryggisáætlunin byggir á hugmyndafræði **Vision Zero**, þar sem gengið er út frá því að ekki sé hægt að koma í veg fyrir öll mannleg mistök, en að samgöngukerfið eigi að vera hannað þannig að þau leiði ekki til dauðsfalla eða alvarlegra meiðsla.

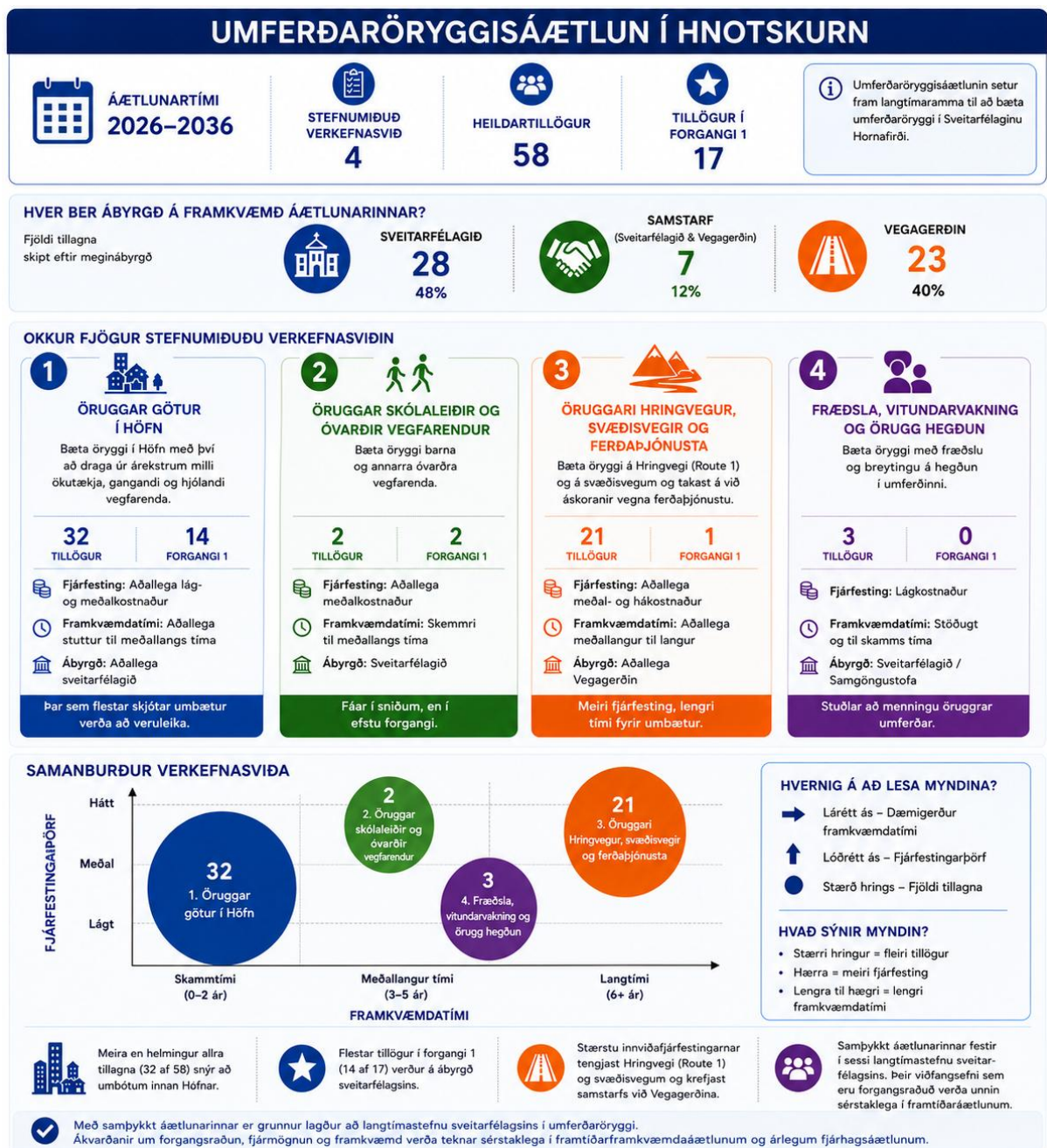
Áætlunin byggir jafnframt á **Safe System**-nálguninni, þar sem ábyrgð á umferðaröryggi er sameiginleg milli vegfarenda, sveitarfélagsins, Vegagerðarinnar og annarra hagaðila. Aukið umferðaröryggi verður því aðeins náð með samstilltu átaki á sviði innviða, fræðslu, eftirlits og skipulags.

Áætlunin styður jafnframt markmið **Umferðaröryggisáætlunar Íslands 2024–2038** og stuðlar þannig að því að Sveitarfélagið Hornafjörður taki þátt í sameiginlegu markmiði um að fækka dauðsföllum og alvarlegum meiðslum í umferðinni, um leið og brugðist er við þeim áskorunum sem eru sérstakar fyrir sveitarfélagið.

3. Stefnumiðuð verkefnasvið

Til að veita skýrara yfirlit yfir Umferðaröryggisáætlunina hefur 58 tillögum hennar verið skipt í fjögur stefnumiðuð verkefnasvið sem endurspeгла helstu viðfangsefni áætlunarinnar. Í stað þess að fjalla um hverja tillögu fyrir sig er hér dregið saman markmið, umfang og megináherslur hvers verkefnasviðs.

Heildarlisti tillagna er að finna í Umferðaröryggisáætluninni. Verkefnasviðin fjögur mynda sameiginlega þann ramma sem mun leiða og styðja við umbætur í umferðaröryggi á gildistíma áætlunarinnar.

Programme Overview

Stefnumiðað verkefnasvið	Markmið	Tillögur	Forgangur 1	Fjárfestingarþörf	Dæmigerður framkvæmdatími	Meginábyrgð
1. Öruggar götur í Höfn	Bæta umferðaröryggi í Höfn með því að draga úr árekstrum milli ökutækja, gangandi og hjólandi vegfarenda.	32	14	Aðallega lág og meðal fjárfesting	Aðallega skemmri til meðallangs tíma	Aðallega sveitarfélagið
2. Öruggar skólaleiðir og óvarðir vegfarendur	Bæta öryggi barna og annarra óvarðra vegfarenda.	2	2	Aðallega meðal fjárfesting	Skemmri til meðallangs tíma	Sveitarfélagið
3. Öruggari Hringvegur, svæðisvegir og ferðaþjónusta	Bæta öryggi á Hringvegi og öðrum svæðisvegum með hliðsjón af áskorunum tengdum ferðaþjónustu.	21	1	Aðallega meðal og há fjárfesting	Aðallega meðallangs til langs tíma	Aðallega Vegagerðin
4. Fræðsla, vitundarvakning og örugg hegðun	Efla öruggari hegðun í umferðinni með fræðslu og vitundarvakningu.	3	0	Lág fjárfesting	Stöðugt og til skamms tíma	Sveitarfélagið / Samgöngus tofa

Stefnumiðað verkefnasvið 1 – Öruggar götur í Höfn

Markmið

Að bæta umferðaröryggi í Höfn með því að draga úr ökuhraða og bæta aðstæður fyrir gangandi og hjólandi vegfarendur.

Umfang verkefnasviðs

- 32 tillögur
- 14 tillögur í forgangi 1
- Aðallega aðgerðir sem krefjast lítillar eða meðal fjárfestingar
- Að mestu á ábyrgð sveitarfélagsins, með nokkrum verkefnum í samstarfi við Vegagerðina

Megináherslur

- Hraðastjórnun
- Gönguþveranir
- Lýsing
- Umbætur á gatnamótum
- Göngu- og hjóltreiddastaða

Dæmi um tillögur

- Hraðastillandi aðgerðir á Vesturbraut
- Upphækkaðar gönguþveranir við gatnamót Víkurbrautar og Hafnarbrautar
- Bætt aðgengi gangandi að Hafnarskóla
- Umbætur fyrir gangandi og hjólandi vegfarendur meðfram Hafnarvegi

Hlutverk í áætluninni

Þetta verkefnasvið inniheldur flestar tillögur áætlunarinnar og beinist að því að bæta umferðaröryggi innan þéttbýlisins. Flestar aðgerðir geta orðið hluti af skipulagsvinnu sveitarfélagsins, reglubundnu viðhaldi og framtíðarfjárfestingum og því er unnt að innleiða þær í áföngum á gildistíma áætlunarinnar.

Stefnumiðað verkefnasvið 2 – Öruggar skólaleiðir og óvarðir vegfarendur

Markmið

Að bæta öryggi skólabarna og annarra óvarðra vegfarenda með því að efla skipulag skólaleiða, bæta aðstöðu fyrir gangandi vegfarendur og auka aðgengi.

Umfang verkefnasviðs

- 2 tillögur

- 2 tillögur í forgangi 1
- Ein stefnumótandi úttekt og eitt innviðaverkefni
- Aðallega á ábyrgð sveitarfélagsins

Megináherslur

- Skólaleiðir
- Öryggi skólabíla
- Göngupveranir
- Aðgengi

Dæmi um tillögur

- Endurskoða umferðaröryggi við skóla, þar á meðal gönguleiðir milli skólabíla og skólabygginga.
- Forgangsraða upphækkuðum göngupverunum á skólaleiðum og við skóla og íþróttamannvirki.

Hlutverk í áætluninni

Þótt verkefnasviðið innihaldi aðeins tvær tillögur eru þær báðar í forgangi 1. Þær marka stefnu um öruggari skólaleiðir og styðja jafnframt við margar af þeim innviðaaðgerðum sem lagðar eru til annars staðar í Umferðaröryggisáætluninni.

Stefnumiðað verkefnasvið 3 – Öruggari Hringvegur, svæðisvegir og ferðaþjónusta

Markmið

Að bæta umferðaröryggi á Hringvegi og öðrum svæðisvegum með hliðsjón af þeim áskorunum sem fylgja aukinni ferðaþjónustu.

Umfang verkefnasviðs

- 21 tillaga
- 1 tillaga í forgangi 1
- Aðallega innviðaverkefni sem krefjast meðal eða mikillar fjárfestingar
- Aðallega á ábyrgð Vegagerðarinnar

Megináherslur

- Öryggi á Hringvegi

- Brýr
- Umbætur á gatnamótum
- Aðstaða við ferðamannastaði
- Strætó- og biðstöðvar
- Hraðastjórnun

Dæmi um tillögur

- Endurnýjun einbreiðra brúa í tvíbreiðar brýr.
- Ný veglína milli Fagurhólsmýrar og Morsár.
- Umbætur við brúna yfir Jökulsárlón.
- Öruggeri aðkoma að Vestrahorni/Stokksnesi, Fjallsárlóni og öðrum vinsælum ferðamannastöðum.
- Bætt biðstöðvaðstaða við Skaftafell, Jökulsárlón og Freysnes.

Hlutverk í áætluninni

Þetta verkefnasvið tekur á stærstu langtímaáskorunum sveitarfélagsins á Hringvegi og öðrum svæðisvegum. Þótt flestar tillögurnar séu á ábyrgð Vegagerðarinnar skapar verkefnasviðið jafnframt sameiginlegan stefnumarkandi grunn fyrir áframhaldandi samstarf sveitarfélagsins og Vegagerðarinnar til að bæta umferðaröryggi bæði íbúa og gesta.

Stefnumiðað verkefnasvið 4 – Fræðsla, vitundarvakning og örugg hegðun

Markmið

Að efla öruggari hegðun í umferðinni með fræðslu og vitundarvakningu.

Umfang verkefnasviðs

- 3 tillögur
- Engar tillögur í forgangi 1
- Aðgerðir sem krefjast lítillar fjárfestingar
- Sameiginleg ábyrgð sveitarfélagsins, Samgöngustofu, skóla og lögreglu

Megináherslur

- Vitundarvakning um notkun öryggisbelta
- Umferðarfræðsla í skólum

Dæmi um tillögur

- Auka vitund nemenda í framhaldsskóla um notkun öryggisbelta.
- Móta sameiginlega stefnu um umferðarfræðslu í grunnskólum.

Hlutverk í áætluninni

Þótt verkefnasviðið innihaldi aðeins þrjár tillögur gegnir það mikilvægu hlutverki með því að styðja við þær innviðaaðgerðir sem lagðar eru til annars staðar í Umferðaröryggisáætluninni. Með fræðslu og vitundarvakningu er stuðlað að öruggari hegðun í umferðinni. Aðgerðirnar krefjast lítillar fjárfestingar og auðvelt er að samþætta þær við núverandi fræðslu-, upplýsingamiðlun og samfélagsverkefni sveitarfélagsins.

4. Frá stefnu til framkvæmdar

Umferðaröryggisáætlunin veitir langtímaramma fyrir umbætur í umferðaröryggi í Sveitarfélaginu Hornafirði á tímabilinu 2026–2036. Tillögur hennar eru ætlaðar til að styðja við ákvarðanatöku og leiðbeina áframhaldandi vinnu sveitarfélagsins að öruggara samgöngukerfi.

Áætlunin er ætlað að nýtast meðal annars við:

- gerð fjárhagsáætlana;
- áætlanagerð um fjárfestingar;
- skipulag viðhaldsverkefna;
- samstarf við Vegagerðina og aðra hagaðila; og
- undirbúning umsókna um styrki og aðra fjármögnun.

Framkvæmd Umferðaröryggisáætlunarinnar verður studd með sérstakri framkvæmdaáætlun um umferðaröryggi, þar sem aðgerðum verður forgangsraðað, ábyrgð skilgreind og sett fram áætluð kostnaðarmat og framkvæmdatími fyrir hvert tímabil.

Executive Summary

Road Safety Plan for Sveitarfélagið Hornafjörður (2026 – 2036)

Introduction

This document provides an overview of the Road Safety Plan for Sveitarfélagið Hornafjörður (2026–2036). It highlights the municipality's key road safety challenges, the strategic direction of the plan, and the recommended programmes and actions to improve road safety over the next ten years.

The Road Safety Plan has been prepared in cooperation with EFLA Consulting Engineers and follows the guidance issued by the Icelandic Transport Authority (Samgöngustofa) for municipal road safety plans. It is based on an analysis of crash data, traffic conditions, stakeholder consultation and site assessments undertaken across the municipality.

This Executive Summary is intended to provide a high-level overview of the Road Safety Plan. For detailed analysis, supporting evidence, methodology and the complete list of recommendations, readers should refer to the full Road Safety Plan.

1. Key Road Safety Challenges

The Road Safety Plan identifies four key road safety challenges based on the analysis of crash data, traffic conditions and stakeholder consultation.

The key findings include:

- **Vulnerable road users are the main road safety challenge within Höfn.** Public consultation identified vulnerable road users (43 comments) and speeding (26 comments) as the two most common concerns, particularly around the Kirkjubraut–Norðurbraut–Vesturbraut area, the Víkurbraut–Hafnarbraut intersection, and the school areas.
- **Serious crashes are concentrated on the Ring Road.** Although injury crashes have remained relatively stable despite increasing traffic, 51.9% of injury crashes are single-vehicle crashes, with the most severe crashes occurring on Route 1, where higher travel speeds contribute to more severe outcomes.
- **Tourism has fundamentally changed the municipality's road safety profile.** Traffic has increased significantly over the past decade, and 62% of people injured in traffic crashes between 2020 and 2024 were foreign nationals, with the greatest challenges occurring on the Ring Road and roads serving major tourist destinations.
- **Many of the highest-priority improvements are outside the municipality's direct control.** A significant proportion of the Priority 1 recommendations are located on Route 1 and other roads managed by Vegagerðin, making close cooperation essential for successful implementation.

Together, these findings form the basis for the strategic programmes described below.

2. Strategic Direction

The Road Safety Plan is based on the principles of **Vision Zero**, recognising that while human error cannot be eliminated, the transport system should be designed so that mistakes do not result in death or serious injury.

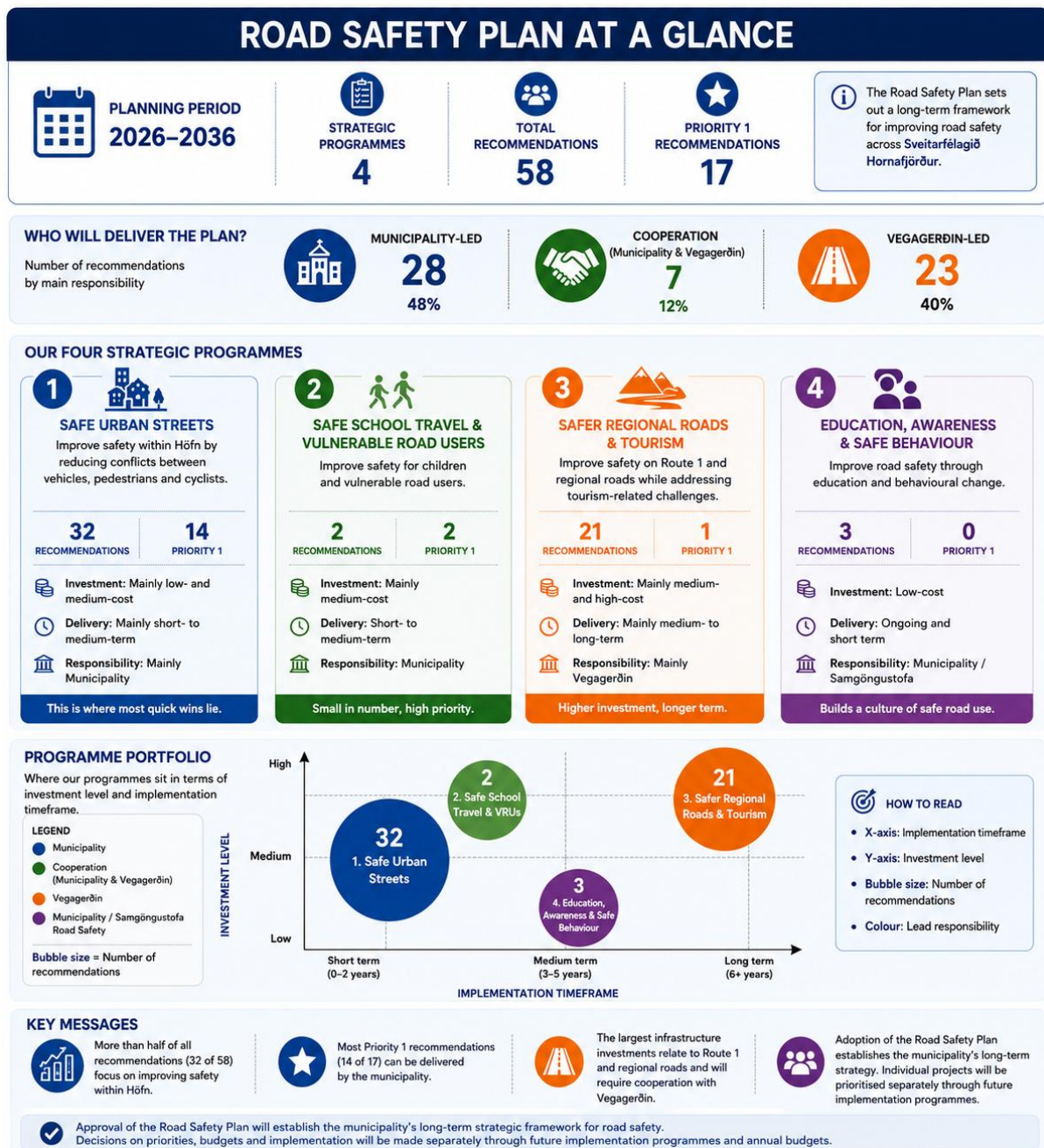
The plan adopts a **Safe System approach**, recognising that responsibility for road safety is shared between road users, the municipality, Vegagerðin and other stakeholders. Improving road safety therefore requires coordinated action across infrastructure, education, enforcement and planning.

The plan also supports the objectives of the **Icelandic Road Safety Strategy 2024–2038**, ensuring that Hornafjörður contributes to the national effort to reduce fatalities and serious injuries while addressing the municipality's own road safety challenges.

3. Strategic Programmes

To provide a clearer overview of the Road Safety Plan, the 58 recommendations have been grouped into four strategic programmes representing the main themes of the plan. Rather than presenting every individual recommendation, this section summarises the purpose, scope and key focus areas of each programme.

The complete list of recommendations is included in the Road Safety Plan. Together, the four strategic programmes provide a framework for organising and delivering road safety improvements over the planning period.

Programme Overview

Strategic Programme	Objective	Actions	P1	Investment Profile	Typical Delivery Timescale	Main Responsibility
1. Safe Urban Streets	Improve safety within Höfn by reducing conflicts between vehicles, pedestrians and cyclists.	32	14	Mainly low- and medium-cost	Mainly short- to medium-term	Mainly Municipality
2. Safe School Travel & Vulnerable Road Users	Improve safety for children and vulnerable road users.	2	2	Mainly medium-cost	Short- to medium-term	Municipality
3. Safer Regional Roads & Tourism	Improve safety on Route 1 and regional roads while addressing tourism-related challenges.	21	1	Mainly medium- and high-cost	Mainly medium- to long-term	Mainly Vegagerðin
4. Education, Awareness & Safe Behaviour	Improve road safety through education and behavioural change.	3	0	Low-cost	Ongoing and short term	Municipality / Samgöngustofa

Strategic Programme 1 – Safe Urban Streets

Objective

Improve road safety within Höfn by reducing vehicle speeds and improving conditions for pedestrians and cyclists.

Programme scope

- 32 recommendations
- 14 Priority 1 recommendations
- Mostly low- and medium-cost measures

- Mainly the responsibility of the Municipality, with several joint projects involving Vegagerðin

Main themes

- Speed management
- Pedestrian crossings
- Lighting
- Junction improvements
- Walking and cycling

Example recommendations

- Traffic calming on Vesturbraut
- Raised crossings at Víkurbraut/Hafnarbraut
- Improved pedestrian access to Hafnarskóli
- Walking and cycling improvements along Hafnarvegur

Implications for the municipality

This programme contains the largest number of recommendations and focuses on improving safety in the municipality's urban areas. Most actions can be delivered through municipal planning, maintenance programmes and future capital investment, providing opportunities for gradual implementation over the planning period.

Strategic Programme 2 – Safe School Travel & Vulnerable Road Users

Objective

Improve safety for schoolchildren and other vulnerable road users by strengthening school travel planning, pedestrian facilities and accessibility.

Programme Scope

- **2 recommendations**
- **2 Priority 1 recommendations**
- One strategic review and one infrastructure programme
- Mainly the responsibility of the **Municipality**

Main Focus Areas

- School travel

- School bus safety
- Pedestrian crossings
- Accessibility

Example recommendations

- Review safety around schools, including walking routes between school buses and school buildings.
- Prioritise raised pedestrian crossings along school routes and around schools and sports facilities.

Implications for the Municipality

Although this programme contains relatively few recommendations, they are high-priority strategic actions that support many of the urban infrastructure improvements included elsewhere in the plan.

Strategic Programme 3 – Safer Route 1, Regional Roads & Tourism

Objective

Improve road safety on Route 1 and other regional roads while addressing the challenges created by increasing tourist traffic.

Programme Scope

- **21 recommendations**
- **1 Priority 1 recommendation**
- Predominantly **medium- and high-cost** infrastructure projects
- Mainly the responsibility of **Vegagerðin**

Main Focus Areas

- Route 1 safety
- Bridges
- Junction improvements
- Tourist facilities
- Bus stops
- Speed management

Example recommendations

- Replacement of single-lane bridges with two-lane bridges.
- New road alignment between **Fagurhólmýri** and **Morsá**.
- Improvements at the **Jökulsárlón** bridge.
- Safer access to **Vestrahorn/Stokksnes**, **Fjallsárlón** and other popular tourist destinations.
- Improved bus stop facilities at **Skaftafell**, **Jökulsárlón** and **Freysnes**.

Implications for the Municipality

Most recommendations depend on cooperation with Vegagerðin and, in many cases, inclusion within national transport investment programmes. The municipality's role will primarily be to advocate for these projects and coordinate local planning where required.

Strategic Programme 4 – Education, Awareness & Safe Behaviour

Objective

Improve road safety by promoting safer behaviour through education and awareness initiatives.

Programme Scope

- **3 recommendations**
- **No Priority 1 recommendations**
- **Low-cost** initiatives
- Shared responsibility between the **Municipality**, **Samgöngustofa**, schools and the Community Police.

Main Focus Areas

- Seat belt awareness
- School road safety education

Example recommendations

- Increase seat belt awareness among upper secondary school students.
- Develop a common road safety education policy for primary schools.

Implications for the Municipality

Although this programme contains relatively few recommendations, it complements the engineering measures included elsewhere in the Road Safety Plan by promoting safer road user behaviour through education and awareness. The recommended actions require relatively limited investment and can be integrated into existing education, communication and community engagement programmes.

4. From Strategy to Delivery

The Road Safety Plan provides a long-term strategic framework for improving road safety in Sveitarfélagið Hornafjörður over the period 2026–2036. Its recommendations are intended to guide decision-making and support the municipality's ongoing work to create a safer transport system.

The plan provides a framework for:

- annual budgeting;
- capital investment planning;
- maintenance programmes;
- cooperation with Vegagerðin and other stakeholders; and
- future funding and grant applications.

Implementation of the Road Safety Plan will be supported through a Road Safety Implementation Programme, which will prioritise actions, identify delivery responsibilities and indicative costs, and provide a practical roadmap for implementation over successive planning periods.